

"בעבור זה עשה ה' לי בצאתי ממצרים" - מעמד בני ישראל בסיפור יציאת מצרים

הרב ראובן טרגין

(א) מיקומה של מכת בכורות

מכת בכורות נזכרת כבר בפרשת שמות לפני חזרתו של משה ממדין למצרים- "ואמרת אל פרעה כה אמר ה'- 'בני בכרי ישראל ואמר אליך שלח את בני ויעבדני ותמאן לשלחו הנה אנכי הרג את בנך בכרך' (ד:כ"ב-ג). מעניין שאנחנו לא שומעים על העברת איום הזה לפרעה. מכת בכורות חוזרת רק אחרי כל המכות האחרות! אם מכת הבכורות לא היתה צריכה להתבצע עד פרק יא, מדוע ה' כבר מזכיר אותה בפרק ד' ? (1)

כנראה, שהמגמה העקרונית בתהליך של יציאת מצרים היתה להגיע מיד למכת בכורות, רק שנדחתה מחמת איזו שהיא סיבה. מה היתה הסיבה, ואיך בסופו של דבר הוחלט על העיתוי המסוים של ביצוע המכה? עיתויה של מכת בכורות בפוטנציאל ובפועל תובן דרך ניתוח של שליחותיו של משה בסנה ובהמשך.

(ב) שליחות השונות של משה

1. בסנה

במפגש בסנה, ה' חייב משה בשני תפקידים. תפקיד הראשון- שליחות לפרעה; מופיע בנאום הראשון- "ועתה לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי בני ישראל ממצרים (ג:י). בעקבות שאלת משה- "הנה אנכי בא אל בני ישראל ואמרת להם אלקי אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו מה אמר אלהם? (פס' יג), "מתייחס ה' לתפקיד השני- השליחות לבני ישראל; "כה תאמר לבני ישראל...לך ואספת את זקני ישראל...ושמעו לקולך ובאת אתה וזקני ישראל אל מלך מצרים... (פס' יד-כב)."

בהמשך- בסיפור המכות- משה נשלח רק לפרעה. בעצם, חוץ מאיזכורים בודדים ברקע העניינים (2), בני" לא מופיעים שוב בכל סיפור המכות. נראה שהסבר לשינוי הזה טמונה בתיאור שליחותו של משה המופיע בפרק ו'- הפרק לפני יחידת המכות.

2. שליחותו של משה בפרק ו'

פרק ו' מנוסח כיחידה נפרדת; נקודה הזאת ברורה מהשימוש במלה "וידבר", במקום המלה "ויאמר"- המופיע בשאר חלקי סיפור יצ"מ. (3) היחידה היא ברובה חזרה על הסיפור עד כה- הכרזתו של ה' על כוונתו להציל את בני"י, שליחות משה לבני"י ולפרעה, חששו של משה משליחותו, וסירובו של פרעה להקשיב. יש גם כמה נקודות המופיעות פעמיים ביחידה כגון- חששו של משה משליחותו (פס' יב,ל). החלק היחידי החדש הוא תולדות שלשת השבטים המסתיים במשה ואהרן משבט לוי. מיקומו של החלק הזה דוקא כאן באמצע הסיפור ולא בתחילתה בפרק ב' תמוה. (4)

נראה לי שהבנת מטרת יחידה זו שלכאורה חוזרת על עצמה טמונה בהבנת המבנה. ביחד עם תחילת פרק ז' קיימת מבנה כיאסטי המתמקדת ברשימת התולדות:

א - שליחות משה לבני"י- ו:ב-ט

ב - צווי למשה וחששו- ו:י-יב

ג - דיבור של משה ואהרן לפרעה- ו:יג

ד - רשימת התולדות- ו:יד-כה (5)

ג - דיבור של אהרן ומשה לפרעה- ו:כו-ז (6)

ב - צווי למשה וחששו- ו:כח-ל

א - שליחות לפרעה- ז:א-ז (7)

ההבדל בין חלק הראשון של הסיפור וחלקו השני הוא נוכחותם של בני"י בכתוב. בחלק הראשון של היחידה, הנאום והשליחות שנבעה ממנו התייחסו לבני"י. משה אמנם נשלח גם אל פרעה, אבל השליחות הזאת מוזכרת רק בקיצור ובעקבות השליחות הראשונה החשובה. כך בסיכום חלק הראשון- "ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים. בחלק השני של הסיפור משה (ואהרן) נשלחים כדי

להוציא את בני, אבל נשלחים רק אל פרעה. כך בפסוק כז (המקביל לפסוק יג) - "הם המדבר ים אל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל ממצרים".

הבדל זה ניכר גם בניסוחים השונים של משה בהבעת חששו משליחותו. בחלק הראשון, משה מביא את אי-שמיעת בני כראיה לאי-יכולתו לשכנע בדיבוריו - "הן בני ישראל לא שמעו אלי, ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתים (פס' יב)". לעומת זאת, בחלק השני משה מצביע על קושי כשרונו בדיבור בלי לבססו על אטימות בני ישראל - "הן אני ערל שפתים ואיך ישמע אלי פרעה (פסוק ל)". רשימת התולדות באה כדי לפתוח הסיפור מחדש. לעת עתה ה"אישים" המרכזיים הם ה', משה ואהרן, ופרעה; אין התערבות אקטיבית מצדם של בני ישראל. הרשימה סוגרת את חלק הראשון של הסיפור שבה יש למשה שליחות כפולה (לפרעה ולבני ישראל), ופותחת חלק חדש שבו הוא נשלח רק אל פרעה. (8)

ג) קוצר רוחם של בני ישראל

הסיבה להעלמותם של בני מן הסיפור בחלק השני מופיעה כבר בסוף פרשת שמות. בני אמנם הגיבו בתגובה חיובית לבשורתו של משה - "ויאמן העם וישמעו כי פקד ה' את בני ישראל וכי ראה את ענים ויקדו וישתחוו (ד:לא)", אבל אחרי שהישועה לא התבצעה מיד והמצב דוקא הוחמר, אבדו הם את תקותם ואמונתם וביקרו את משה ואהרן בצורה בוטה - "ירא ה' עליכם וישפט אשר הבאשתם את ריחנו בעיני פרעה ובעיני עבדיו לתת חרב בידם להרגינו (ה:כא)". תלונה זו בטאה את אי-אמונתם במשה כשליח ה'. לא היו מוכנים להחזיק מעמד באמונה עם משה גם בשעת הירידות בדרך הארוכה להצלחה.

כך מסוכם הדבר בפרק ו' - "ולא שמעו אל משה מקצר רוח ומעבודה קשה (פס' ט)". הנביא יחזקאל מזכיר את אי-הנכונות הזאת לשמוע ולהאמין ומסביר שבעקבותיה לא היו זכאים בני לשחרור בזכות עצמם, והוצאו ממצרים רק לשם קידוש שם שמים:

"ביום ההוא נשאתי ידי להם להוציאם מארץ מצרים אל ארץ אשר תרתי להם ארץ זבת חלב ודבש צבי הוא לכל הארצות. ואמר אלהם איש שקוצי עיניו השליכו ובגלולי מצרים אל תטמאו אני ה' אלקיכם. וימרו בי ולא רצו לשמוע אלי איש את שקוצי עיניו לא השליכו ואת גלולי מצרים לא עזבו ואמר לשפך אפי בהם בתוך ארץ מצרים. ואעש למען שמי לבלתי החל לעיני הגוים אשר המה בתוכם אשר נודעתי אליהם לעיניהם להוציאם מארץ מצרים. (יחזקאל כ:ו-ט)"

אם כן, העלמותם של בני מכאן ואילך היתה תוצאה ישירה מאי-אמונתם בה'.

ד) חזרתם של בני ישראל לפני מכת בכורות

ההכרזה הקיצונית של פרעה - "לך מעלי אל תוסף ראות פני כי ביום ראתך פני תמות (י:כח)" - הביא למכה האחרונה שעליו כבר העיד ה' שיביא לשחרור בני ישראל - מכת בכורות. אבל פה כבר חוזרים בני ישראל לתמונה:

"עוד נגע אחד אביא על פרעה ועל מצרים אחרי כן ישלח אתכם מזה כשלאו כלה גרש יגרש אתכם מזה. דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב (יא:א-ב)".

בקשה כזאת של עבדים מאת רבם היא מחוצפת ועלולה לסכן את חייהם, אבל בני צריכים להאמין ש"יתן ה' את חן העם בעיני מצרים" וש"האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני עבדי פרעה ובעיני העם (פס' ג)". (9)

בני מתבקשים לפעול לא רק במישור הנזכר, אלא גם במישור משמעותי יותר - קרבן הפסח. שיבוץ הציווי על קרבן הפסח - פרשת "החדש הזה לכם" (יב:א-כח) - בין הנבואה על מכת בכורות (פרק יא) וביצועה (יב:כט-לו) מבטא את החשיבות של קיום המצוה כתנאי הכרחי להשרדות מהמכה - "והיה הדם לכם לאת על הבתים אשר אתם שם וראיתי את הדם ופסחתי עלכם ולא יהיה בכם נגף למשחית בהכתי בארץ מצרים (יב:ג)". (10)

מצד אחד, מכת בכורות שימשה כ"מכה בפטיש" ליציאת בני ישראל ממצרים; סוף סוף מכה זו הכריחה את פרעה לשחרר את בני. מצד שני, המכה הדגישה את מעמדם של בני כ"בני בכרי" והבדילים מהמצריים גם בהיותם עדיין "די-פקדו" במצרים. בחצי הלילה היה ברור שבני אינם חלק

מה עם המצרי; למחרת נשארת רק את היציאה מארץ מצרים. כך בפסוק- "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשנו...למען תדעון אשר יפלה ה' בין מצרים ובין ישראל (יא:ז)".

לעומת ההבחנה הדומה שנעשתה בהקשר של המכות הקודמות כגון מכת ערב- "הפליתי ביום ההוא את ארץ גשן אשר עמי עמד עליה לבלתי היות שם ערב...ושמתי פדת בין עמי ובין עמך (ח:יח-ט) (11)", הבחנה זו לא נעשתה דרך קביעה חד-צדדית שממית גרידא, אלא בעקבות יוזמתם של בני"ש ששחטו קרבן פסח וציינו בדמו את בתיהם כבתי ישראל ואת אלו שבתוכם כבני". ההבחנה בין בתי המצריים ובתי בני"ש לא נעשית על ידי ה', אלא על ידי בני".

בנוסף למימד ההזדהותי של קרבן הפסח, חז"ל הדגישו את רמת האמונה שקיומה דרש- המכילתא דר"י (יב:ו) מתאר את הסיכון שלקחו בני"ש בביצוע הקרבן דרך דו-שיח ביניהם למשה- "אמרו לו ישראל למשה רבינו 'הן נזבח את תועבת מצרים לעיניהם ולא יסקלונו (ח:כב)' אמר להן מן הנס שהוא עושה לכם במשיכתו אתם יודעים מה בשחיתתו". חז"ל הוסיפו שהצורך לשמור את השנה לארבעה ימים לפני מועד השחיטה היה כדי לתת למצריים אפשרות להבין תוכניות בני"ש ולהתארגן נגדם. (12) מי שהחליט לקיים את המצוה עשה כך על בסיס אמונה חזקה בה' ובמשה שלוחו.

ה) הקשר בין קרבן הפסח ויציאת מצרים

חשיבות קרבן הפסח כביטוי לאמונתם והזדהותם של בני"ש מסבירה את מיקומה השני של הלכות הקרבן. בגמר סיפור היציאה מופיעה יחידה של הלכות הפסח (יב:מג-נ) המוסגרת בין שני פסוקים מקבילים:

יב:מא יב:נא

"ויהי מקץ שלשים שנה וארבע מאות שמה ויהי בעצם היום הזה "ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים". הוציא ה' את בני ישראל מארץ מצרים על צבאותם."

פסוק נ"א חוזר עוד פעם על השורה התחתונה של הסיפור- היציאה- כדי לכלול את ההלכות שמופיעים כאן כחלק מהסיפור. גם השורש "שמר", המופיע בפסוק המעבר בין סיפור היציאה והלכות הקרבן- ליל שימורים הוא לה' להוציאם מארץ מצרים הוא הלילה הזה שמרים לכל בני ישראל (יב:מב)- מקשר בין הקרבן לסיפור כי מקור השורש הוא בצווי לקרבן פסח שבו כתוב- "ויקחו להם שה לבית אבות...והיה לכם למשמרת (יב:ג-ו)". (13) בזכות שמירה זו זכו בני"ש להנצל ממכת בכורות ולצאת ממצרים כמו שמודגש בבמדבר לג:ג- "ממחרת הפסח יצאו בני ישראל ביד רמה לעיני כל מצרים". (14) כך משתמע גם מסמיכות הפסוקים בפרקיננו: ויעשו כל בני ישראל כאשר צוה ה' את משה ואת אהרן כן עשו. ויהי בעצם היום הזה הוציא ה' את בני ישראל מארץ מצרים על צבאותם (יב:נא-נא)". (15)

ו) פרשת "קדש לי" - זכר ליציאת מצרים

הקשר בין יציאת מצרים, מכת בכורות, וקרבן פסח קיים גם בתוך פרשת "קדש לי" שנמסרה לבני"ש אחרי יציאתם ממצרים (16). למרות הציווי הקצר מה' למשה- "קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבני ישראל באדם ובבהמה לי הוא (יג:ב)", ההעברה לבני"ש כוללת חמש עשרה פסוקים העוסקים במצות זכירת יציאת מצרים (פס' ג'), חג הפסח (ד-ז), תפילין (ט', טז), ורק לבסוף מצות פטר רחם (יב-ג).

צירוף מצוות האחרות למצות פטר רחם מבטא את הקשר שקיים ביניהם. הבנת קשר זה טמונה במבנה של הפרשה. צווי משה פותח- "זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים כי בחזק יד הוציא ה' אתכם מזה... (פס' ג)". בהמשך הפרק יש פיתוח של הרעיון של "היום הזה (פס' ד)" שמצטוים בני"ש לזכור בעתיד- "והיה כי יביאך ה' אל ארץ הכנעני..."

ההתייחסות לעתיד מתחלקת לשתי יחידות מקבילות:

ה-ט יא-טז

העתיד ה' י"א המצוה ה'-ז' (מצוות הפסח) י"ב-ג' (פטר רחם) השימוש במצוה כבסיס להגדת הסיפור לבן- ח' י"ד-ט"ו

מצות תפילין משמשת זכר ליד החזקה שהתבטאה במעשה היציאה גופא- "כי ביד חזקה (חזק יד) הוצאך (הוציאנו) ה' ממצרים(יג:ט טז)). (17) " בכך מצות תפילין מסיימת שתי התת-יחידות עם חזרה לפתיח של זכירת יד החזקה של היציאה. ברם, במרכז שתי היחידות עומדת מצוות שקשורות לאירועים שקדמו ליציאה- מכת בכורות וקרבת פסח. חשוב לזכור לא רק את העובדה שה' הוציא אותנו אבל גם את האירועים שגרמו לכך. סיבת תקנת מצוה מיוחדת לזכר מכת בכורות ולא לזכר מכות הקודמות איננה רק חומרת המכה או העובדה שהיא שימשה כמכה בפטיש, אלא העובדה שמכה זו דרשה את השתתפותם של בני" בקיום קרבן הפסח שגם כאן נצבת במקביל למכה ולפניה:

"ועבדת את העבודה הזאת בחדש הזה...והגדת לבנך ביום ההוא לאמר ב ע ב ו ר ז ה (18) ע ש ה ה' ל י בצאתי ממצרים (יג:ח-ה)."

המחזור וטרי מדגיש את ההבדל בין הזכר למכת בכורות וליציאת מצרים שיעודו הוא לזכור את מעשה ה' לבין עבודת הפסח שמיועד להזכיר לנו בזכות מה נגאלנו- "בעבור זה"- דמשמע שהפסח והמצה מונחים לפניך, ואומר מפני עבודה זו שעבדתי במצרים נגאלתי (א' בפ' להגדה ד"ה ת"ל בעבור)."

מובן, אם כן, את מרכזיות קרבן הפסח בליל הסדר. עצם זמן הסדר לפני חצות הלילה, במקום אחרי חצות שהוא תחילת הגאולה, מקביל לביצוע קרבן הפסח במצרים. (19) בתקופת המקדש סיפרו על יציאת מצרים לא רק בזמן הראוי להקרבה, אלא בהקשרו ממש. גם המצה ומרור שמזכירים לנו את השעבוד ואת היציאה נכרכו אז יחד עם הפסח. (20) (21) קישורים אלו מדגישים שחשוב לנו לזכור לא רק את מעשי ה', אלא גם את חלקינו המזכה אותנו בישועת ה'. (22)

ז) ההסבר לעיתויה של מכת בכורות

לפי כל הנ"ל מובן עיתויה של מכת בכורות. כיון שרק עם ישראל הרואה את עצמה כעם ה' המאמינה בה' ובמשה, יכלה לשרוד מתוך המצריים במכת הבכורות ולצאת ממצרים, מכת בכורות לא יכלה לקרות עד שבני ישראל היו מוכנים ליטול את חלקם. לו בני ישראל היו מוכנים כבר בהתחלה להאמין ולעמוד כעם ה'- כ"בני בכרי"- יחד עם משה נגד פרעה, היו יכולים להגיע מיד למכת בכורות וליציאת מצרים. רק אי-בשילותם דחתה את האירועים הללו והכריח את ה' להראות את "ידו החזקה" דרך מכות השונות. כך מסביר הרמב"ן את "ליל שימורים לה"- שהוא שומר ומצפה ללילה שיוציאם מארץ מצרים- שהקב"ה מצפה לעת שיהיו ראויים להוציאם משם(יב:מב)."

יתכן שפרעה, בלי השפעת ה', היה יכול להשתכנע אחרי אות הראשונה, אבל הקשה ה' את לבו כדי לאפשר למכות הנוספות להוכיח באופן נמרצ את כוחו. (23) כך בפסוק- "ואני אקשה את לב פרעה והרביתי את אתתי ואת מופתי בארץ מצרים. ולא ישמע אלכם פרעה ונתתי את ידי במצרים והוצאתי את צבאתי את עמי בני ישראל בשפטים גדולים. וידעו מצרים כי אני ה' (ז:ג-ה)". (24) בין כה, לא ישחרר פרעה את העם מרצונו, וה' יצטרך, בסופו של דבר, "לתת את ידו" כדי להוציאם. ברם, לפני כן, ירבה במופתים כדי להוכיח "כי אני ה'". המכות אכן הצליחו לשכנע את כל תושבי "מצרים"- כולל בני ישראל (25) (26)

הערות:

(1) רש"י מפרש ש"התרהו תחלה מפני שהיא קשה", אבל הרמב"ן מדגיש ש"לא מצינו שהודיעו מיתת בכוריהם רק בעת ההיא". א"כ קשה למה נאמר למשה עכשיו אם לא יצטרך להעביר לפרעה עד אח"כ?

(2) ח:יח-ט; ט:ד-ז.

(3) נקודה הזאת היא ההסבר ללשון המוזר בפס' ב' שמשמשת נקודת מעבר- "ו י ד ב ר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה'".

(4) ובתחילת פרק ב' לא רק שלא מופיע הרשימה הארוכה, אלא שלא מופיע שום שם אלא- "ויקח איש מבית לוי את בת לוי".

(5) מסגרת התת-יחידה: "אלה ראשי בית אבתם- אלה ראשי אבות הלויים".

(6) מסגרת התת-יחידה: "הוא אהרן ומשה- הוא משה ואהרן."

(7) מבחינה טכנית, פרק ז' כבר לא שייך ליחידה (מפאת השימוש ב"וידבר"). סיפור היחידה הוא המעבר משליחות כפולה לשליחות חד-מימדית. מצד אחד מעבר זה רואים גם בלי התייחסות לתחילת פרק ו' (א-ט) או פרק ז'. מצד שני, שני חלקים אלו מפתחים את הרעיון הבסיסי: תחילת פרק ו' נותנת את הרקע מהעבר- השליחות לבנ"י ואי-שמיעתם שהיא הסיבה להעלמותם מהתמונה; פרק ז' היא ההמשך שבו כבר לא רואים את נוכחותם.

(8) לבל יטעה הקורא, רצוני לברר שכוונתי אינה להבחין בין שתי בחינות של סיפור אחד (דבר שקשה לומר ביחס לסיפור הנקרא ברצף אחד), אלא להבחין בין שני חלקים של סיפור אחד ארוך שמקריהם קרו אחד אחרי השני.

(9) הספורנו מסביר שהפחד היה מחמת העתיד- "דבר נא באזני העם- שאל ידאגו שמא בסבת הממון ימסרו עצמם לרדוף אחריהם, כי בזה תהיה תשועתם."

(10) קשר זה נראה גם מתוך ההקבלה בין "ואכלו את הבשר ב ל י ל ה ה ז ה (יב:ח)" ובין "ועברתי בארץ מצרים ב ל י ל ה ה ז ה (יב:יב)". ראב"ע (מכילתא יג:יד) למד מזה שזמן אכילת פסח הוא עד חצות. ע' אבנ"ז (שפא:ג) שטען על בסיס הדמיון שמעקרון האכילה היתה צריכה להיות בחצות ממש במקביל למכת בכורות אלא שנקבע לפני חצות כי אי אפשר לצמצם.

(11) ע"ע מכת דבר (ט:ד).

(12) לקח טוב שם, ותורה שלמה אות ע"ב. ע"ע ראב"ע יב:יא שהסביר את אופן אכילת הפסח בחפזון וכו' כביטוי לאמונתם בביאת הישועה בחצות.

(13) השורש חוזר על עצמו בציווי לדורות:

(1) במסגרת קרבן הפסח- "ושמרתם את הדבר הזה...ושמרתם את העבודה הזאת(יב:כד-ה)"

(2) במסגרת שאר מצוות הפסח- "ושמרתם את המצות...ושמרתם את היום הזה(יב:זי)."

(14) פרשני המקרא הבינו את כוונת הפסוק שמכיון שה' שמר (שומר) בני ישראל אז (עכשיו), הם מחויבים לשמור את חוקי הפסח בעתיד. אפשר להסביר שהפסוק מתייחס לא לשמירת בני ישראל בעתיד, אלא לשמירתם באותו ערב ששימש כגורם מכשיר ליציאה.

(15) כך במכילתא דר"י (יב:ו)- "נתן להם הקב"ה שתי מצות- דם פסח ודם מילה שיתעסקו בהם כדי שיגאלו."

(16) א"ע ורשב"ם הסבירו שהתורה חזרה על הסיפור בפסוק נא כדי לקשר בין "קדש ל"י לסיפור- "צוה ה' מיד לקדש בכורי ישראל ובכורי בהמתם (ראב"ע הארוך יב:נא)."

(17) ה"אות" ו"זכרון" המוזכרים בהקשר של תפילין נלקחים מפרשת החודש הזה לכם (ע"ע הערה 19).

(18) ראב"ע מפרש ש"זה" מוסב עבודת הקרבן המוזכר בפס' ה". לפי זה ההגדה לבן דומה להגדה ביב:כז. ע"ע פרשנים אחרים שהסבירו אחרת.

(19) מקורו במכילתא דרשב"י(יג:ח)- "בעבור זה- בשעה שגופו של פסח קיים". ביחס לדרשת מכילתא דר"י(יג:ח) המופיע בהגדתינו- "בשעה שמצה ומרור מונחים לפנינו", קובע השב"ל (פי' להגדה ד"ה אי) שנשנה אחרי חורבן המקדש. ניתן לדייק מהאיזכור של "מצה ומרור", ולא רק מצה, שנשנה הברייתא לפני המקדש בנוסח "פסח מצה ומרור", אלא שנשמטה המלה פסח אחרי החורבן.

(20) לאור הקשר בין שאר מצוות פסח והקרבן שעל שמה החג נקרא, מובן איזכור דיני חמץ ומצה בציווי של ה' למשה בפרק יב (פס' יד-כ), למרות העובדה שמשה אינו מזכיר אותם עד אחרי היציאה. משה מזכיר אותם רק אחרי היציאה שאת אופיה המהיר באים הם להזכיר, אבל ה' מזכיר מצוות אלו במסגרת הציווי של קרבן הפסח כי עקרונית קשורים הם לקרבן הפסח. כך ניתן לדייק מכמה הקבלות הבולטות בזכות ההצמדה של חלק הראשון של ציווי ה' העוסקת בפסח מצרים לחלקה השני העוסקת בפסח דורות:

מצרים דורות

הבית- "ויקחו לכם איש שה לבית אבת שה לבית (ג-ד)"/ "תשביתו שאר מבתיכם (טו)"

אכל נפש- "במכסת נפשתי איש לפי אכלו תכסו על השה(ד)"/ "אך אשר יאכל לכל נפש (טז)"
שמירה- "והיה לכם למשמרת... (ו) "ושמרתם את המצות... ושמרתם את היום(ז)"
בכורות/כרת- "והכיתי כל בכור... (יב)"/ "ונכרתה הנפש ההיא מעדת ישראל(יט)"
מענייו גם הדמיון הקיימת בין שני פסוקי התווק המקשרים בין היחידות:
"והיה הדם לכם לאת על הבתים... (יג) / והיה היום הזה לכם לזכרון (יד)".

(21) ע' הקדמת הנצי"ב לפירושו על ההגדה- אמרי שפר- שבה הוא מסביר כמה מהלכות ומנהגים מהסדר דימינו על בסיס נסיונינו להדמות ולהזכר בסדר של תקופת המקדש שכלל קרבן פסח.

(22) ניתן לומר שהדגש על מעשינו הוא אחד מהמאפיינים של סיפור יצ"מ בליל הסדר לעומת הזכירה של כל השנה.

(23) אינני מתכוון לומר שה' יקשה את לבו של בן אדם חף מפשע כדי להפגין את כוחו. פרעה מצד עצמו הצטבר מספיק "זכויות" כדי לזכות במכות האלו. ה' גם השתמש במצב כדי להפגין את כוחו.

(24) אע"פ שניתן לומר שפסוק זה מתייחס ליציאה ולא למכות, יש כמה פסוקים בפרשת המכות עצמה (ז; ח; ו; יח; ט:יד; י:יב) שחוזרים על הרעיון בקשר למכות ספיציפיות.

(25) ניתן להציע ששכנוע בני ישראל היה, לא רק תוצאה צדדית של המכות, אלא גם חלק ממטרתם. אבל בהתאם להעלמותם של בני ישראל מהתמונה, הפסוקים מתייחסים רק ל"מצרים"- תואר שכולל את כל תושביה. נראה גם שהיתה הבדל בין אי-אמונתם של המצריים וזאת של בני ישראל. לעומת המצריים שלא האמינו בה' או במשה, בני ישראל אמנם האמינו בה', אבל לא האמינו במשה כשלוחו. לכן, המכות, שהנבואה עליהם נמסרו וביצועם נעשו דרך משה, הוכיחו למצרים את כוחו של ה' ולבני ישראל את מעמדו של משה כשליח ה'.

(26) מובן לפי זה למה מטרה זו של "וידעו מצרים כי אני ה'", איננה מופיע עד פרק ז'. בפרק ד', ה' כבר מודיע למשה שיחזק את לב פרעה, אבל מטרת החיזוק ההוא היא רק כדי לאפשר את מכת הבכורות- "ואמר אליך שלח את בני ויעבדני ותמאן לשלחו הנה אנכי הרג את בנך בכרך (ד:כג)". אחרי פרק ו'-אי-שמיעתם של בני ישראל, נוצר צורך להביא "אותות" אחרות לפני מכת הבכורות שיוכיחו ש"אני ה'". יש שלשה שלבים בהתפתחות שליחותו של משה לפרעה:

(1) בסנה, משה נצטוו לבקש את שחרורם של בני ישראל, אבל לא הביא איתו, גם אחרי בקשתו, שום אות או מופת.

(2) בדרכו ממדין, נתבשר משה שיצטרך להראות לו מופתים שכבר "שמתי בידך" (כנראה נס הנחש/תנין- ע' רש"י ד:כא) ושאי-שמיעת פרעה יוביל למכת בכורות והשחרור.

(3) רק אחרי אי-שמיעת בני ישראל נאמר למשה שיהיו אותות ומופתים שמטרתם תהיה להוכיח כי "אני ה'".